

להמריכו את הלב

גליון מב • פרשת דברים-חזון השב"ד

מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק רבי יעקב מאיר שעכטנער שליט"א

ניצוצי חיזוק ואמונה

כניתי הפרשה

פתגמים קדישין ומרגיטין טובין שנשמעו מפ"ק הגה"צ מורינו שליט"א בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

הדרנים בחוקת סנה

רביה"ק מתחיל את הספר הקדוש "סיפורי מעשיות" בתיבות אלו: "בדרך ספרתי מעשה שכל מי ששמעה היה לו הרהור תשובה", והיינו שהפתיחה של המעשיות הקדושות - שבדרך כלל מרמזים על הנעשה בעולם הזה והתפוכות והגלגולים המתרחשים כאן - היא בתיבת "בדרך" - "אין וועג", הרי אנו תמיד בדרך... בדרך למתיבתא דקיעא, שם אנו צריכים להגיע בסוף הדרך, ולאחר מכן אנו חוזרים לעולם הזה, שגם הוא יהפוך ויהיה לעולם הבא... כל הזמן אנחנו בדרך.

הנה הדרך היא בדרך כלל עת סנה, וכמה טעויות רבות עלולות להיווצר בדרך, אפשר לטעות ולתעות ללא גבול בהיות האדם בדרך, וכבר כתב רש"י (הוא מספר) על "את הדרך אשר נעלה בה" (דברים א' כ"ב) "אין דרך אשר אין בה עקמומית" - כמה שצריך האדם זהירות בביתו, פי כמה וכמה צריך זהירות בדרך...

(מוצש"ק זכור שנת תשע"ב לפ"ק)

בית המקדש הפרטי והכללי

מורינו שליט"א העיר: כשמדברים אודות בנין בית המקדש וירושלים והגאולה, אין הכוונה רק על הבנין שיבנה במקום המקדש בהר המוריה ובית משיח צדקינו, אלא הכוונה הוא גם על הגדלת ובנין הדעת דקדושה, אשר כפי מה שיש לאדם מדעת זה, נבנה בית מקדשו הפרטי, וכמו שארז"ל (ברכות לג) 'כל מי שיש בו דעה, כאלו נבנה בית המקדש בימיו', וכן קדושת הלב ושאר האברים הם נגד ההיכל האולם והמזבח, וכפי תיקון מעשה האדם וזכה לבנינה או ח"ו לחורבנה, ולגאולת הנפש או גלותה, וכמבואר בספרים הקדושים (ע"י בספה"ק אור המאיר פרשת דברים, ובספה"ק אורח לחיים פרשת תרומה).

וענין זה הוא כלל גדול, כי כל דבר רוחני שבעולם נמצא באיזה בחי' בתוך האדם, כי האדם הוא עולם קטן, וע"כ גם ענין משיח בן יוסף ומשיח בן דוד נמצאים בהאדם, וזה כשאדם זוכה לאיזה נקודה בשמירת הברית, ע"י זוכה לבחי' משיח בן יוסף, וכן כשזוכה שיקבל הארה בעבודת התפילה, זכה ע"י לבחי' משיח בן דוד. וכל אחד כפי מה שגואל נפשו מיד היצה"ר ובונה בית המקדש הפרטי שלו, מסייע לגאולה הכללי של כלל ישראל, ולבנין הגשמי של בית המקדש.

(צפרא דשבתא מטו"מ תשע"ג לפ"ק)

'עבודת בית המקדש'

כל הענין שלי הוא תפילה!

רביה"ק אמר על עצמו: "גאר מיין זאך איז תפילה!" [כל הענין שלי הוא תפילה!]

הנה רביה"ק השיג ענין תכלית התפילה בחכמתו ע"י שבילה ימים ושנים עם הרבה שיחה בינו לבין קונו, באמירת תהלים בהשתפכות נפשו הקדושה, ובכל כך הרבה תמימות ופשטיות כאשר שפך צקון לחשו בתפילות הנעימות של "שערי ציון" [- ספר תפילות שבשנים עברו היה זה ספר נפוץ], וכמו כן בכל התפילות הנדפסים בלשון אשכנז, ובכל לשון של תפילות שהיו נדפסים עסק רביה"ק באמירתם בתמימות ובפשטות ימים ושנים (כמבואר כל זה בספר שבחי הר"ן אות י').

ענין התפילה היה כל כך אהוב על רביה"ק עד כדי כך שהתבטא (שיחות הר"ן אות קנ"ד) שהיה מזדור כל כך בעבודתו עד שמה שהיה עושה ועובד את השי"ת במשך כל השנה כולה היה עושה ביום אחד!

ובזה קרוב לנו להבין מאמרו הקדוש שאמר (שיחות הר"ן אות רט"ו) שתיכף אחר ימים הנוראים הוא מטה אזנו ושומע איך שמכין ומעוררין לאמירת סליחות לשנה הבאה, כלומר שהוא משתוקק וחושק לנועם הזמן של אמירת הסליחות! רואים מזה איך

התפילות והבקשות היו אהובים כל כך על רביה"ק, כמה אהבה עזה היה לו לתפילות ובקשות...

תפילות במקום קרבן

ואמנם אף שהשיג בקדושתו ענין התפילה בדרגה עילאה, עם כל זה בכל מקום שרביה"ק מדבר ענין השלוש תפילות ביום, הן בליקוטי מוה"ר"ן והן בשיחותיו הקדושים, הרי שמוכרים באופן רם ונישא גבוה מאוד, כי על תפילות אלו נאמר בזמן הזה הפסוק (במדבר כה, ב) 'את קרבני לְחַמִּי לְאִשֵּׁי רִיחַ יְנִיחֵי תִשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְמוֹעֲדוֹ, וְכִמו שרביה"ק אומר להדיא (ליקוטי מוה"ר"ן קמא סימן ט' אות

ב) "ישראל מפרנסין לאביהן שבשמים בתפילותם", אנו מפרנסים כביכול להשי"ת בזה! זהו 'קרבני לחמי'!

וממוצא דבריו הקדושים בענין השלוש תפילות נמצינו למדים פשט דברי חז"ל בגמרא (ברכות ו ע"ב) על ענין התפילות ש'הם דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזולזל בהם', ש'ברומו של עולם' הכוונה ברומו של כל העולמות כולם! [ואכן מובא (ע"י ספר מגיד משרים להב"י על נ"ך ישעיה מ) שכל מקום שאמרו "עולם" הכוונה לכל העולמות], וזהו אכן עניינו של רביה"ק, ששלוש תפילות שביום הן המה החוקק של הבריאה כולה!

'מחנה ישראל'

התורה האחרונה שאמר רביה"ק ביום ראש השנה [שנת תקע"א], ח"י ימים טרם הסתלקותו לשמי רום הוא ב(ליקוטי מוה"ר"ן) חלק ב' תורה ח', ודברי חז"ל עליהם הולך וסובב דברי התורה - הם דברי הגמרא (ברכות נד ע"ב) שקליפת עוג אמר 'מחנה ישראל כמה הוי, תלתא פרסי', [הגם שרביה"ק בתורתו מביא הרבה דברי חז"ל ממקומות שונים, אך בכל פעם יש חז"ל עיקרי עליהם מוסבים דברי התורה לבאדם בטוב טעם].

ומבאר רביה"ק ש'מחנה ישראל' היינו 'קדושת ישראל', השמירה והקדושה השורה בכלל ישראל, במחשבה בדיבור ובמעשה, שמירת עיניים, זה נקרא 'מחנה ישראל', ואומר רביה"ק שזהו בחינת 'וְהָיָה מִחֲנֵיךָ קְדוֹשׁ' (דברים כג, טו), שהקדושה שיש ביניכם זהו המחנה שלכם, זה נקרא 'מחנה ישראל'.

וזהו 'מחנה ישראל כמה הוי, תלתא פרסי', שכל ענין דקדושה שיש בכלל ישראל הוא 'תלתא פרסי', שזה מכוון כנגד שלוש מוחין של האבות הקדושים, שזהו כללות המוחין של כל ההשגות אלקות ושל כל החכמה דקדושה, וכל מוח הוא מחיצה פרוסה נגד התאוה הידועה, כי אין אדם עובר עבירה אלא אם כן כנס בו רוח שטות, והחכמה דקדושה שהיא החכמה האמיתית והנצחית הוא היפך רוח שטות זהו.

המשך בעמוד ב

פניני מכתבים

מכתבי הגה"צ מוריני שליט"א
לאור הזמן והפרשה

דרך הלימוד

ב"ה יום ד' בהעלותך תשל"ז ירושלם ת"ו.
אחדשה"ט ומאווה לשמוע אך חסד וטוב.

הנה זה מזמן שהגיעני מכתבך ומרוב הטרדות עוד לא מצאתי
לי זמן נכון להשיבך כהוגן, וגם כעת אני טרוד מאד, ואשיבך
בקיצור, וטוב מלא כלום, ובאמת תסלח לי ותדייני לזכות.

ראשית אעתיק לך לשונו של האר"י הק' בשער רוח הקודש
וז"ל: ואמנם אמר לי מורי ז"ל, שהאדם שאינו קל העיין וצריך
לטרוח מאד בעיין עד שיפיק מבוקשו, אין ראוי לו שיתבטל
מעסק התורה בשביל העיין, ויותר טוב לו שיעסוק בדינים
ובמאמרי רז"ל וכיוצא, אבל מי שהוא קל העיין ואינו צריך טורח
רב, צריך שיטרח שעה אחת או שתיים בכל יום בלבד העיין
ואח"כ יעסוק בתורה כנוצר בשאר היום אבל לא יתמיד כל היום
בעיין עכ"ל, וכן ראיתי בעוד איזה מקום בהאר"י ז"ל כנ"ל ביותר
אריכות (וקשה לי כעת למצוא).

והיוצא בדבריו כמעט שווה לשיטת רבינו הק', שעיקר
הלימוד הוא הרבה ידיעת התורה, ולא להתבלבל מהעיין.

יש שיחה מרבינו הק' בשיחות הר"ן על הפסוק **אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים**
אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל (דברים א', א') שהדיבור של
הצדיק הוא לכל אחד ואחד מישראל, אמנם כל אחד צריך
לקבלו כפי הכלי שלו, וכדוגמא מהאר"י ז"ל הנ"ל, שמי שיותר
מצליח בעיין, צריך לעסוק בזה יותר, ומי שאינו מצליח בהעיון
שיעסוק בפשיטות כפי הבנתו הרבה תורה במקום שלבו חפץ
(וכך משמע מדברי האר"י ז"ל במקום אחר שראיתים שם).

ודברי הצדיק הוא **כִּפְטִישׁ וּפְצָץ סֶלַע** (ירמי כג, כ"ט),
שמתחלק לכמה טעמים, לכל אחד כפי כשרונותיו וכפי הצלחתו,
ואי אפשר להיות שיטה אחת לכולם.

אמנם כללות השיטה הוא, לא להתבלבל ולא לחשוש הרבה
שמא ישכח את הלימוד, כי מי שאין לו זכרון הוא שוכח אפילו
אם יחזור הרבה, ואדרבה ע"י ריבוי הלימוד ביישוב הדעת (ואם
נחוץ יש לחזור על המקום קצת כדי שיקלט הסוגיא במוח),
ואחר שרואה שהענין נקלט ימשיך האלה, ע"י נפתח ממילא
הזכרון כידוע, ויזכור הרבה יותר ותהיה לו הצלחה הרבה מבאם
שיעמוד הרבה זמן על מקום אחד, וזה בדוק ומנוסה.

והנה בהרבה דקדוקים בפרטים שונים המבלבלים אותם אם
כוונת בדיוק דעת רבינו לא - הרי רבינו הק' בעצמו לא אחז
מחומרות יתירות, אלא נקוט הרעיון של שיטה זו מה שכתוב
בשיחות הר"ן (אות עו), והלך בזה לפי הבנתך ולפי מה שאתה
רואה הצלחה.

ויש ג"כ לנסות את סדר הלימוד בכמה אופנים, עד שתקבע
מה שנוח לך ובאיזה אופן אתה רואה הצלחה יותר. וזה כלל גם
כן בכמה ענינים מעבודת השם, שמנסים בכמה אופנים כי אי
אפשר בשום אופן להבין תיכף את האמת, אלא באיזה אופן
שרואים שמצליחים זאת היא הדרך הנכונה לכל אחד כפי שרשו
כמובא.

אין לי כעת מכתבך, ולכן הסתפקתי במעט דברים אלו.
ויהא רעוא דאימא מלתא דתתקבל.

יעקב מאיר שכטער

שאלות שעלו
על שלחנא דמלכא

? נפשי בשאלתי

שאלה: יש לי כבידות עצומה בקימת חצות,
האיך אפשר להתגבר עליו?

תשובה: שמעתי פעם מאיש חשוב קראו
לו ר' שלום יוסף (בער-סופר ז"ל) שהיה יהודי
של יחצות. ואמר שבהגיע זמן חצות בלילה
והכבידות אינה מרשה לקום, הוא מתאר
לעצמו ומכניס במחשבתו שאינו קם עכשיו
לאמירת חצות, כי אם לשנות כוס קאווע חם
עם שטרוד"ל (- מיני מזונות ערבים) בחדר
מסודר.

ואחר כך ללמוד קצת עם גישמאק
לימודים שונים, וזה ממש טעם גן עדן, ואז
יניח לו היצר הרע.

מעשיות ועובדות מחכימות מאוצרו של
מוריני הגה"צ שליט"א מסודר על פי נושאים

פניני הסיפור

הדמעות מאנשים פשוטים

מאנשים פשוטים בעלי מלאכות כנגרים וכדו',
כך היתה המראה לפני ששים שבעים שנה,
וכהיום כמעט אין מי שמוריד דמעות, וכל זה
מגודל טומטום הלב והמוח. הנה אין לנו **צִישׁט**
קײן מוח און נישט קײן הארץ, אך עכ"פ הבה
נשתמש לכל הפחות עם הפה ולומר תהלים
בכל יום, ולהיות רגיל באמירת תהלים אשר
רבינו אומר שזה מסוגל לתשובה.

מוריני שליט"א המחיש: בימים שעברו
בדור לפני דורנו, האבלות על החורבן והרגשת
צער הגלות היתה באופן גדול, ובלדותי הייתי
גר בעיר העתיקה, ושנה אחת ביום תשעה באב
הלכתי למאה שערים שטיבלאך, ושמעתי קול
בכיות מכל שטיבעל ושטיבעל, ונטפי דמעה
יורדים מעיני המתפללים על הקינות, וזה היה

המשך מעמוד א'

הקדושה רגלי בג' תפילות ביום

היינו המשך דברי חז"ל **איזיל ואיעקר טורא בת תלתא פרסי** שהסטרא אחרא מנסה בתחבולות ועצות לעקור את
המוחין, וזאת ע"י עקירת שלוש תפילות מכלל ישראל, כי 'טורא' הוא תפילה כמו שכתוב (ישעיה נג, ז) **יְהִי־אִי־אֵת־**
אֵל ה'ר' קְדֹשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית 'תְּפִלָּתִי."
כי השלוש תפילות נמשכים משלוש מוחין של אברהם יצחק ויעקב, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות כו ע"ב) **'תפילות -**
אבות תקנום, ועל ידי התפילות נעשים מוחין חדשים, מוחין הנמשכין מהאבות הקדושים.

בללות זמן בתפילה

ועל כן על האדם להניח את עצמו על השלוש תפילות, לא להסתכל על אורך הזמן, ולא להסתכל על שום דבר
המונע מהתפילה, **לא מפסידיים כלום: התפילה היא הצלחה של היום! שם טמון כל הישועות ברוחניות ובגשמיות!**
זה מחזיק כל העולמות כולם! וזהו עבודת בית המקדש!
וכאשר השלוש תפילות הם כראוי וכנכון אז האדם 'בונה' את עצמו כראוי, וזה בונה ומקים את המלכות דקדושה
של אותו היום, וכפי שרביה"ק אכן מזכיר בתורה שהוא תפילה מכפר עוונות כמו עבודת המקדש וזה מרבה כבוד
ה'!

הלוואי שיהיה האדם בשמחה בפורים, כמו
שצריך להיות בשמחה בתשעה באב מגודל
שמחת יהדותינו!

ניצוץ
אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מוריני שליט"א

יצא לאור
על ידי